

طبیعت سیاسی در گروگان افراطی‌گری

کیومرث اشتریان

برخی فعالان سیاسی با رفتارهای خود حرکت‌های طبیعی سیاسی-اجتماعی را به گروگان می‌گیرند. رفتارهای افراطی آنان که اغلب تحت تأثیر خصلت‌های روانی-شخصیتی آنان است، از راه‌های گوناگونی به حرکت‌های اجتماعی-سیاسی آسیب وارد می‌کند. نمونه چنین رفتارهایی را در جوانان بیست‌وچندساله پیش‌رو و کم‌دانشی که در رژیم شاه مبارزات چریکی به راه انداخته بودند، دیده‌ایم. حکایت همچنان باقی است و این رفتارها هنوز هم به گونه‌های دیگری در میان بخش‌هایی از جوانان رواج دارد. مانند سری شوریده که سودای سیاسی مهمی دارد، همواره در تب‌وتاب و نفی و انکارند. در صورت «نگاری آرمان‌خواه» به نظر می‌آیند اما در سیرت و در عمل ستیزه‌جویی تندخو و بدزبان‌اند. کمال خودنمایی‌شان این است که دار اعدام و بند زندان دیگران را با خون دیگران تزئین کنند تا خود به چشم جهانیان آیند و توجیهی بشردوستانه برای حمله بیگانگان به کشور فراهم کنند. از افراط تبرج هزار شهر سیاست‌ورزی را به آشوب می‌کشند و دو صد سامان سیاسی را خراب می‌کنند.

فعالان افراطی با حرکت‌های انفجاری، خودآگاه یا ناخودآگاه، نقش قربانی را در جامعه بازی می‌کنند. آنان عرصه سیاسی را به صحنه یک تئاتر برای خودنمایی‌های شخصی خویش تبدیل کرده و با «قربانی‌نمایی» خود را محق جلوه می‌دهند. حقیقت، عدالت، آزادی‌خواهی و دموکراسی‌خواهی را فقط براساس رفتارهای انفجاری خود و با متر و ملاک و معیار خود می‌سنجند. دیگران، از منظر اینان، همگی یا خودفروخته و وسط‌بازند یا سازش‌کار و منفعت‌طلب؛ یا خودباخته غرب و فراماسونر و واداداند یا عافیت‌طلب و عامل رژیم‌ها، قهرمان‌بازی‌های اینان حرکت‌های اجتماعی را به اسارت افراط‌گری درمی‌آورد و از قضا نه‌تنها کمکی به جامعه نمی‌کند، بلکه چرخه خشونت را بیشتر می‌کند. اینان در پی آزادی و دموکراسی نیستند، بلکه «خودسالارانی» هستند که از ظرفیت بالایی برای فاشیسم و استبداد برخوردارند. کافی است کسی با آنان از در نقد برآید، به‌زودی با هزار انگ و تهمت او را از میدان به در کرده و ترور شخصیت می‌کنند و عملاً مقدمه‌ای برای ترورهای فیزیکی فراهم می‌کنند. آرمان‌خواهی‌ها و ارزش‌طلبی‌های جوانان با برخی ناملایمات روحی و نیازهای شخصی افراطیون در هم آمیخته می‌شود و دیگر تمایز آرمان‌خواهی از خودنمایی، سلامت از فساد، بوالهوس‌ی از شجاعت، لمپنیسم از شرافتمندی و در یک کلام راست از دروغ امکان‌پذیر نمی‌شود.

این البته منحصر به جوانان نیست، بلکه در شماری از ما پیرانه‌سران و استادان و نویسندگان و روشنفکران نیز دیده می‌شود. یک بیماری عمومی است که پیر و جوان نمی‌شناسد. همگی ما در معرض چنین خطری هستیم؛ از جمله نگارنده این سطور. در چنین فضای دیگر نمی‌دانید که فعالیت سیاسی از سر بی‌کاری است یا از سر اندیشه‌ورزی؛ از روی ریا و تمنا دیده‌شدن است یا از روی آرمان‌خواهی‌های اصیل و شریف. نمی‌دانید که این ندای آزادی‌خواهی از گلوئی یک «فاشیست‌وکرات لیبرال‌نما» درمی‌آید یا حاصل اندیشه‌ورزی شرافتمندانه و انسان‌دوستانه یک مصلح اجتماعی است. دغدغه «فاشیست‌وکرات‌های لیبرال‌نما» شهرت‌طلبی است و از همین روست که دشمن اصلی آنان کسانی‌اند که به دلیل تمایلات اصلاح‌طلبانه و منش مداراچیوانانه‌ی که دارند، از محبوبیت عمومی برخوردارند. محبوبیت میانه‌روها آتش کینه و حسادت افراطیون را برمی‌انگیزد. در رسانه‌ها بیشترین کینه خود را از مصلحان و نه از مستبدان، نشان می‌دهند؛ چراکه مصلحان را رقیب اصلی شهرت خویش می‌دانند.

یکشنبه ۲۲ مهر ۱۴۰۳
۹ ربیع‌الثانی ۱۴۴۶
۱۳ اکتبر ۲۰۲۴
سال بیست‌ویکم
شماره ۴۹۴۷
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

روزنامه شرق

قابلیت قبل از سفر به ژنو وارد بیروت شد و با مقامات لبنانی دیدار کرد

دیپلماسی پارلمانی

در «شرق» امروز می‌خوانید: چین با وجود وضعیت نابسامان اقتصادی به دست‌اندازی‌های فرامرزی خود ادامه می‌دهد • تب طلای تفتان؛ بلای طبیعت و جان

اولین حضور رئیس‌جمهوری در دانشگاه تهران هرچند بدون حاشیه نبود اما با حضور پرشور دانشجویان و همراهی پزشکیان با منتقدانش رقم خورد

بازگشت روزهای خوب دانشگاه

این گزارش را در صفحه ۳ بخوانید. عکس: اکبر توکلی، براینا

یادداشت

جنوب لبنان؛ نبردی که سرنوشت منطقه را رقم خواهد زد

محمد عطاوی

کارشناس مسائل خاورمیانه

به تونس، دوران طلایی «انقلاب فلسطین» را به پایان رساند. ساف از پایگاه خود در مرزهای فلسطین محروم شد. پس از آن یاسر عرفات به چرخه‌ای از زدوپیادهای سیاسی وارد شد که چند سال بعد به صلح اسلو و شکل‌گیری دولت خودگردان انجامید. اسرائیل در جریان اشغال ۱۹۸۲، نزدیک به ۵۰ هزار لبنانی و فلسطینی را کشت تا توانست ساف را خلع سلاح و از لبنان اخراج کند. بلافاصله آمریکا دست به کار شد تا توافق‌نامه ۱۷ می ۱۹۸۳ میان صهیونیست‌ها و دولت فالاتز امین جمیل امضا شود. لبنان به این ترتیب رقیب بود که تحت‌الوصایه صهیونیست‌ها قرار گرفته و به جرگه رژیم‌هایی وارد شود که با اسرائیل پیمان صلح امضا کرده بودند. اوفل «انقلاب فلسطین» در ۱۹۸۲. آغاز دوران «مقاومت اسلامی» در لبنان و فلسطین شد. حزب‌الله لبنان از دل مقاومت علیه اشغال صهیونیست‌ها رویداد و توانست هم دولت جمیل را وادار به لغو توافق‌نامه ۱۷ می ۱۹۸۳ کند و هم ارتش اسرائیل را از خاک لبنان اخراج کند. همین روند در عرصه فلسطینی، ظهور جهاد اسلامی و حماس را در پی داشت. به این ترتیب، نیروهای اسلامی محور مبارزه آزادی‌بخش در لبنان و فلسطین شدند تا منطقه وارد دوران مقاومت اسلامی شود. از سال ۱۹۸۲ به این سو، این مقاومت در قالب شبکه‌های فرامرزی و فراقرفه‌ای از دولت‌ها و جنبش‌ها باالیده و نقش مهمی در

یادداشت

امنیت شرق کشور و مسئولیت رئیس‌جمهور

غلام‌حیدر ابراهیم‌بابای سلامی

نماینده‌ادوار مجلس

بر اثر گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات به وجود آمده و ضریب نفوذ اینترنت به بیش از ۸۰ درصد در میان مردم رسیده، استفاده از فناوری‌های نوین و هوش مصنوعی در امنیت و همچنین در طرف مقابل امکان ایجاد ناامنی توسعه یافته است و چنین امری ضرورت تحول و تقویت ساختار هوشمند امنیتی و اطلاعاتی را مضاعف کرده است. پیش‌بینی مشکلات امنیتی استان‌ها و تعیین سیاست‌های خاص و عام امنیتی، پیشگیری از مشکلات مرزی و نظارت بر آنها، ایجاد هماهنگی در مبارزه با قاچاق سلاح و مواد مخدر، قاچاق کالا و ارز، نظارت بر اجرای قوانین و مقررات مربوط به تردد، اقامت و دیگر امور مربوط به مهاجران و اتباع خارجی و رسیدگی به امور پناهندگان از اولویت‌های اول تا دهم استانداران در سطح استان‌ها به عنوان بخش اصلی از یگان‌های کشوری وظایف فرمانداران در سطح شهرستان‌هاست. از مهم‌ترین مطالبات و انتظارات مردم این سه استان این است که افراد ضعیف برای سمت استانداری‌ها و فرمانداری‌های این استان‌ها برگزیده نشوند. بی‌ترامگی درخصوص پناهندگان و مهاجران در شرق کشور با توجه به مسئولیت رئیس‌جمهور در انتخاب وزیر کشور و استانداران نشان‌دهنده اهمیت دامنه و قلمرو این وزارتخانه مهم در نیابت از حاکمیت و دولت درخصوص امنیت مضاعف است. بررسی‌های تاریخی حاکی از آن است که از دو قرن پیش و اواخر سده‌های میانه و آغاز زوال اندیشه ایران شهری و تمدن شرقی نامی و باج‌گیری برای شرق ایران یک مسئله اساسی بوده است، هرچند اکنون اهمیت حاکمیت گروه طالبان و حضور گروه‌های تروریستی بین‌المللی در جزایر مرزهای ایران بیش از قاچاق مواد مخدر امنیت کشور را تهدید می‌کند. کاشت خشخاش و تولید مواد مخدر در کشورهای افغانستان و پاکستان و صدور آن به آن سوی مرزهای ایران در صد سال گذشته مزید بر علت شده و استان‌های خراسان و سیستان و بلوچستان را به کریدور اصلی مواد مخدر جهان تبدیل کرده است.

کشور ایران به صورت عام و شرق کشور شامل استان‌های خراسان رضوی، خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان به صورت خاص به دلیل قرارگرفتن در یک فضای استراتژیک نامن و محیط امنیتی پرچالش به طور ذاتی جزء مناطق پرتهدید محسوب می‌شوند.

پژوهشگران امنیتی اذعان کرده‌اند که تعدد منابع تهدید و خطر ناشی از همسایگی ایران فقط با کشور افغانستان بیش از هر کشور اروپای غربی و تمام همسایگان آن است. این تهدید برای سه استان مرزی مذکور چندبرابر برآورد می‌شود؛ با توجه به موقعیت ژئوپلیتیک این منطقه و تسلط گروه طالبان بر افغانستان و حضور و پرورش سازمان‌یافته دیگر گروه‌های تروریستی مانند داعش و القاعده در آن کشور که جایگزین نیروهای آمریکایی، انگلیسی و ناتو شده‌اند، همچنین در کشور پاکستان که همسایه جنوب شرقی ایران است، بیش از ۳۰ گروه تروریستی بین‌المللی در حال پرورش است. این تهدیدات امنیتی برای مردم شرق کشور پراهمیت تلقی می‌شوند. شهر «مشهد» که دومین کلان‌شهر پرجمعیت کشور است، به دلیل ویژگی‌های فوق‌العاده‌اش مانند حضور سالانه بیش از ۳۰ میلیون زائر داخلی و خارجی در بارگاه منور امرا رضا (ع)، موقعیت جغرافیایی و مذهبی و دیگر ویژگی‌ها از اهداف اصلی تهدیدکنندگان امنیت کشور محسوب می‌شود و در چند سال اخیر بیش از ۲۲ مرکز فعال از معاندان کشور برای انجام عملیات تروریستی در شهر مشهد برنامه‌ریزی داشته‌اند. خوشبختانه تاکنون خنثی‌سازی این تهدیدات با تلاش و زحمت شبانه‌روزی نیروهای امنیتی و انتظامی با موفقیت انجام شده است. از سوی دیگر با تحولی که در ساختارهای امنیتی و اجتماعی

برگزیده‌ها

نوسانات قیمت نفت، برنامه‌های توسعه‌ای عربستان را با چالش اساسی مواجه کرده است

ترمز اصلاحات سعودی

واکوی سفرهای دیپلماتیک عراقی به منطقه و مصر در گفت وگو با کارشناسان

پادزهری برای بحران منطقه

آخرین جزئیات از حادثه حریق بازار آهن تهران

شادآباد سوخت

میزگرد حقوقی «شرق» درباره عوامل بی‌نتیجه‌ماندن پرونده‌های آزار جنسی و تجاوز به کودکان

کسی صدای کودکان قربانی جنسی را نمی‌شنود

یحیی؛ ضلع پنجم جذابیت

نگاه

بازخوانی محوری‌ترین اندیشه حافظ

به مناسبت روز بزرگداشت حافظ

یادداشت

همتی و همت مضاعف برای تصویب FATF

ناصر ذاکری

کارشناس اقتصاد

همتی، وزیر اقتصاد، چند روز پیش در نوشته‌ای کوتاه از گزارشی که درباره پرونده FATF برای رئیس‌جمهوری ارائه کرده و دستور ایشان به پیگیری خبر داد. در این نوشته دو نکته جلب توجه می‌کند: اول اینکه دشمنان ایران همواره تلاش می‌کنند با تداوم محدودیت‌های مالی آثار مخرب تحریم‌های ظالمانه را بزرگ‌تر کنند. دوم اینکه با وفای می‌توان نقشه دشمنان را نقش بر آب کرد و محدودیت‌های مالی را کاهش داد. نکته اول تصمیم‌گیرندگان خارج از کشور می‌شد بار داد، اما در این یادداشت صرفاً به نکته دوم می‌پردازم.

از تاکید جناب وزیر بر این نکته که با همکاری و وفای می‌توان محدودیت‌های مالی را کاهش داد، می‌توان برداشت کرد که نبود روحیه همکاری و وفای در سال‌های گذشته موجب شده کشورمان فرصت لغو یا حداقل کاهش محدودیت‌های مالی را از دست بدهد و زبان هنگفتی نصیب کشور شود. ایشان مانند هر ایران‌دوست دیگری به‌درستی از احتمال کاستن از محدودیت‌های مالی ابراز شادمانی می‌کنند؛ زیرا با این کار بار سنگینی از دوش فعالان اقتصادی کشورمان و در اصل فرد فرد ملت ایران برداشته می‌شود.

اما صرف بیان همین نکته به‌ظاهر ساده این پرسش مهم را طرح می‌کند که اگر با انجام اقداماتی در داخل کشور در سطح تعامل جریان‌های سیاسی و بدون نیاز به تعامل با تصمیم‌گیرندگان خارج از کشور می‌شد بار سنگین محدودیت‌ها کاهش یابد و ملتمان از رنج این بار گران لختی بیاساید، چرا در سال‌های گذشته و هم‌زمان با اوج‌گرفتن بی‌پناهی و استیصال اقشار کم‌درآمد و حتی طبقه متوسط کشور و ریزش شدن ابله‌در

خبل عظیمی از مردم به زیر خط فقر این تعامل داخلی اتفاق نیفتاد؟

افنامه در صفحه ۵

افنامه در صفحه ۵